

БАТЛАВ:

БОАЖЯ-НЫ ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧИН, БАЙГАЛИЙН НӨӨЦИЙН

УДИРДЛАГЫН ГАЗРЫН ДАРГА...../А.ЭНХБАТ/

ЗӨВШӨӨРЧ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮҮРЭГ ХҮЛЭЭСЭН:

“ТАХЬ РЕСУРС”ХХК - ИЙН ЗАХИРАЛ/Д.ЭНХМАА/

БАЯНХОНГОР, ӨВӨРХАНГАЙ, ДУНДГОВЬ, ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЛИГ, БОГД,
ДЭЛГЭРХАНГАЙ, САЙХАН-ОВОО, БАРУУНБАЯН-УЛААН, БАЯНГОЛ, БОГД, ГУЧИН-УС,
НАРИЙНТЭЭЛ, САНТ, ТАРАГТ, ТӨГРӨГ, ХАЙРХАНДУЛААН, МАНДАЛ-ОВОО СУМДЫН
НУТАГТ ОРШИХ “**ОНГИ V**” ТАЛБАЙД 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

/Уламжлалт бус газрын тосны хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн дугаар: 679/

/Регистрийн дугаар: 5513618/

Хянасан:

БОАЖЯ-НЫ ХБОБНУГ-ЫН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ...../ Б.Батбаяр /

2023 оны сарын

Боловсруулсан:

“Тахь ресурс” ХХК-ийн геологич/ Т. Гансүх/

2023 оны сарын

Улаанбаатар 2023 он

Агуулга

1. Төслийн танилцуулга	2
1.1 Хайгуулын ажлын арга, аргачлал	5
1.2 Ажилчдын тоо, ажиллах горим	10
1.3 Усны эх үүсвэр ба ус хэрэглээ	10
1.4 Химийн бодисын хэрэглээ	12
2. Төсөл хэрэгжиж буй нутгийн байгаль орчин, нийгэм-эдийн засгийн төлөв байдлын товч танилцуулга	12
3. Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллийн товч тодорхойлолт	15
4. Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний гол зорилт, хамрах хүрээ	16
5. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	18
6. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	19
7. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	20
8. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	21
9. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	21
10. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	22
11. Химийн бодисын эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө	24
12. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	26
13. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	27
14. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	28
15. Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	29
16. Тухайн жилийн менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах нийт зардал	30

1. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

“Тахь ресурс” ХХК нь НДМХ Онги V блокын хэмжээнд Монгол Улсын Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг болох Ашигт малтмал, Газрын тосны Газар болон Тахь ресурс ХХК-ийн хооронд 2020 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдөр НДМХ хайгуул, ашиглалтын үйл ажиллагаа гүйцэтгэхээр “Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ” байгуулсан. 2021 оны 6 сарын 18-ны өдөр Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн яамнаас хайгуулын тусгай зөвшөөрлөө аван хайгуулын ажлаа эхлүүлээд явж байна.

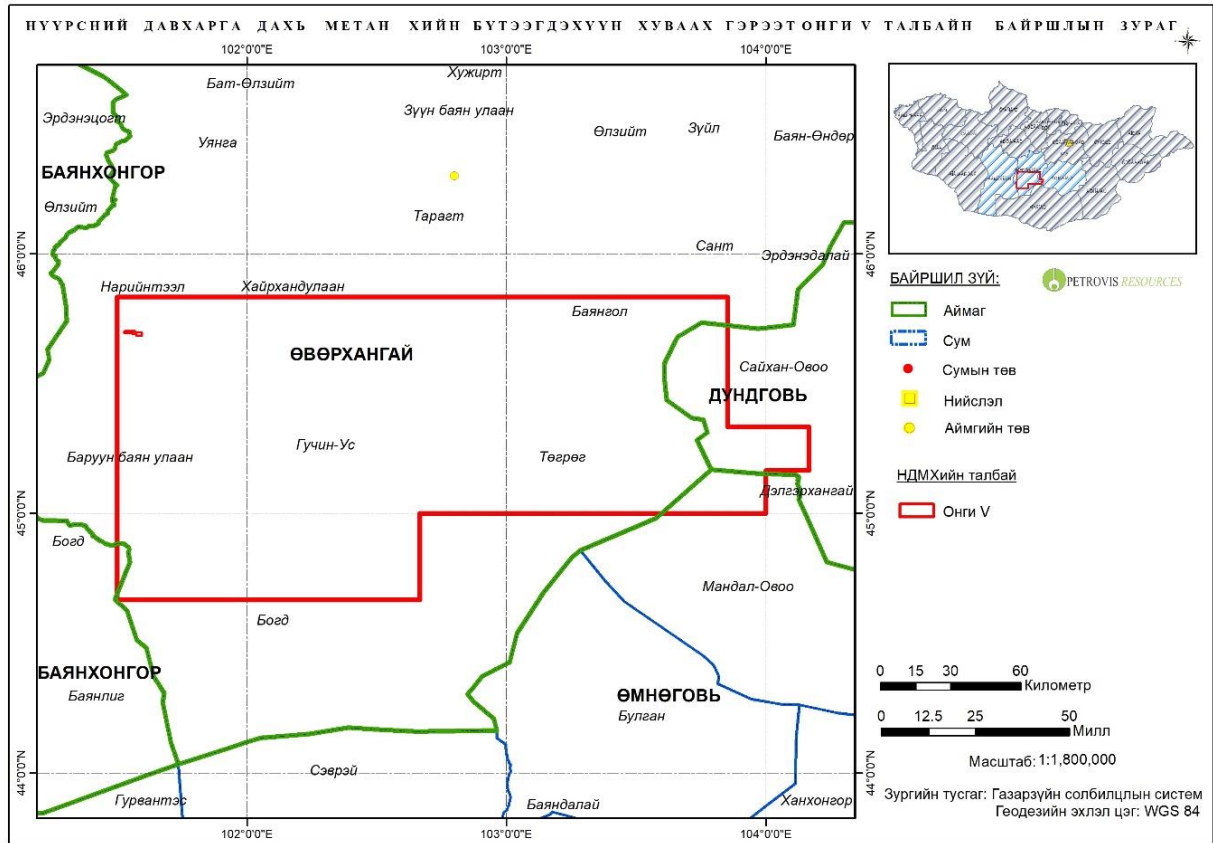
“Тахь ресурс” ХХК нь шинэ эрчим хүчний эх үүсвэр НДМХ хайгуул судалгааны ажлыг шат дараалалтай явуулж, эдийн засгийн хувьд ач холбогдолтой хэтийн төлөв бүхий метан хийн нөөцийг олж илрүүлэх зорилготой.

Монгол улс нь байгалийн хийн нөөц илрэх бүрэн бололцоотой газар нутаг бөгөөд метан хийн хэтийн төлөв бүхий нөөц баялгийг олж илрүүлснээр эрчим хүчний хувьд 2 хөршөөс хараат бус болох, хямд үнэтэй шатахуун дотооддоо үйлдвэрлэх, хотуудын агаарын бохирдлын асуудлыг шийдэх, шинэ ажлын байр болон эрүүл аюулгүй амьдрах орчинг бүрдүүлэх мөн эдийн засгийн хувьд тогтвортой орлогын шинэ эх үүсвэртэй болох гэх мэт эерэг нөлөөтэй.

Тахь ресурс ХХК нь НДМХ-ийн Онги-V хайгуулын талбайд 2022 онд Байгаль орчныг хамгаалах менежмент төлөвлөгөө боловсруулж батлуулсан боловч тухайн оныхоо тайлант хугацаанд геологи хайгуулын үйл ажиллагаа явуулаагүй.

2023 онд Тахь Ресурс ХХК нь чөмгөн дээжтэй алмазан хошуут өрөмдлөгийн дахин хоёр цооногийг нийт 1200 тууш метр өрөмдөж, өрөмдсөн цооногууддаа дагалдах дээжлэлт, лабораторийн ажил, геологи, геофизик, цооногийн туршилтын ажлуудыг төлөвлөсөн.

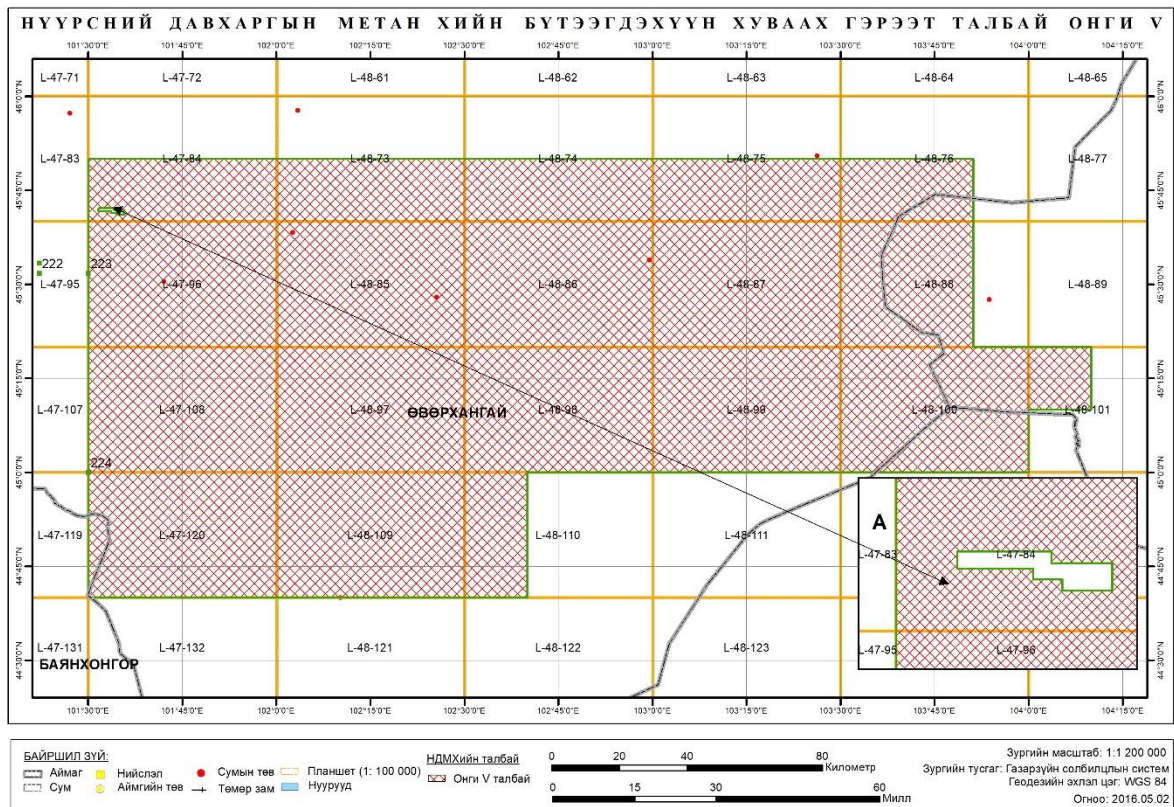
Хайгуулын ажлын хөтөлбөрт өрөмдлөгийн ажил, цооногийн геофизикийн судалгаа, дээжлэлт, лабораторийн шинжилгээ зэрэг геологи хайгуулын ажилтай холбоотой ажлын чиглэл, төрөл, тоо хэмжээ тодорхойлох, геологийн ба байр зүйн зургуудыг бэлтгэх, олшруулах зэрэг бэлтгэл ажлуудыг хамрууллаа. Мөн хайгуулын ажлын төсөв, төлөвлөгөөг боловсруулж холбогдох төрийн байгууллагаар батлуулах, мөн гэрээлэгч байгууллагаар гүйцэтгүүлэх ажлуудад гэрээт гүйцэтгэгч олж гэрээ, хэлцэл байгуулах, эрэл хайгуулын ажилд шаардлагатай материалыг худалдан авах, бэлтгэх зэрэг ажлууд хийхээр төлөвлөсөн.

Зураг 1. Онги-V талбайн байршлийн зураг

Хүснэгт 3. Онги V блокгийн талбайд хамарах аймаг, сумд

Д/д	Хот, аймаг	Эзлэх талбай(Га)	Сум, дүүрэг	Эзлэх талбай(Га)
1	Баянхонгор	6522.58	Баянлиг	2533.51
2			Богд	3989.07
3	Дундговь	128104.48	Дэлгэрхангай	5985.16
4			Сайхан-Овоо	122119.32
5	Өвөрхангай	1934237.06	Баруунбаянулаан	202778.29
6			Баянгол	201930.37
7			Богд	279592.23
8			Гучин-Ус	461921.21
9			Нарийнтээл	74451.12
10			Сант	7578.69
11			Тарагт	31008.13
12			Төгрөг	478751.24
13			Хайрхандулаан	196225.78
14	Өмнөговь	45471.84	Мандал-Овоо	45471.84

Зураг 2. Онги-V талбайн булангийн цэгүүдийг харуулсан зураг

Хүснэгт 2. Онги V блокын булангийн цэгүүдийн координат

Цэгийн дугаар	Уртраг			Өргөрөг		
	Градус	Минут	Секунд	Градус	Минут	Секунд
1	2	3	4	5	6	7
1	104	9	59.04	45	19	59.88
2	104	9	59.04	45	10	0.12
3	104	0	0	45	10	0.12
4	104	0	0	45	0	0
5	102	39	59.04	45	0	0
6	102	39	59.04	44	40	0.12
7	101	30	0	44	40	0.12
8	101	30	0	45	49	59.88
9	103	51	8.64	45	49	59.88
10	103	51	8.64	45	19	59.88

1.1 Хайгуулын ажлын арга, аргачлал

ЧӨМГӨН ДЭЭЖТЭЙ АЛМАЗАН ХОШУУТ ӨРӨМДЛӨГ

Дээр дурдсан хийн-цохилтот өрөмдлөгийн үр дүнд метан хий байж шалгуур шинж тэмдэг илэрч, метан хий байж болох тохиромжит гүнд нүүрст давхраас тогтоогдвол, чөмгөн дээжит алмаазан хошуут өрөмдлөгийн аргаар дахин нэг цооног өрөмдөнө.

Энэхүү цооногийг өрөмдөх гол зорилго нь нүүрсний давхаргаас өндөр чанартай чөмгөн дээж авах, сонгосон инвервалын дээжийг ашиглан тухайн ордын хийн агууламж, шинж чанарыг тодорхойлох юм.

Нүүрсний давхаргын метан хийн эрлийн болон десорпц тест хийх цооногийг өрөмдөхдөө Австрали болон Америкийн СВМ өрөмдлөгийн стандартыг баримталж өрөмдөнө. Тухайн өрөмдлөгийн онцлог нь:

1. Цооногийн тогтвортой байдлыг дээд зэргээр хангаж явах
2. Эрдэсийн онцлогоос шалтгаалан чөмгөн дээжинд өрөмдлөгийн явцын нөлөөллийг боломжит доод түвшинд барих
3. Нүүрсний давхаргаас чөмгөн дээжний гарцыг хамгийн дээд боломжит дээд түвшинд байлгах

Өрөмдлөгийн ажлын баримтжуулалтыг барууны орны аргачлал болон Монгол улсад мөрдөгдөж буй хайгуулын арга аргачлал, заавар журмын дагуу бүрдүүлж анхдагч баримт материал, фото зураг зэргээр баталгаажуулан тусгай сан үүсгэн хадгална. Өрөмдлөгийн ажлын зардалд өрөмдлөгийн ажилтай холбоотой тээврийн зардал болон өрөмдлөгийн компаний хайгуулын кемпийн зардал багтсан болно.

НҮҮРСНИЙ СОРЬЦЛОЛТЫН АРГАЧЛАЛ, ГҮЙЦЭТГЭЛ

Хэрэв Онги V талбайд нүүрст давхраас илэрсэн тохиолдолд нүүрсний чанарын үзүүлэлт судлах зорилгоор дараах сорьцолтуудыг хийхээр төлөвлөлөө.

Нунтаг сорьц

Хийн цохилтот урвуу үлээлгэт өрөмдлөгөөс гарсан нунтаг дээжийг 1.0 метр тутмаас зориулалтын шигшүүр ашиглан сорьцолно. Нунтаг дээжийг авахдаа аль болох бохирдолыг бага байлгах зорилгоор шигшүүр дээр 2-3 удаа усаар угааж, геологийн баримтжуулалт бичиглэлийг аль болох хурдан хийж, жигнээд зориулалтын бортогонд битүүмжилж хийснээр тээвэрлэхэд бэлэн болно.

Сорьц тээвэрлэхийн өмнө сорьц илгээх маягтад цооногийн дугаар, сорьцын дугаар, сорьцолсон интервал, анхдагч жин зэргийг тусгаж өгнө.

Нүүрсний чөмгөн сорьцолт

Нүүрсний давхраасын чөмгөн сорьцлолтыг зохих стандартын дагуу авч хийн агуулгыг тодорхойлох Q₁-Q₃ хэмжилт болон нүүрсний чанарын бүрэн шинжилгээ хийлгэнэ.

ЦООНОГИЙН ГЕОФИЗИКИЙН СУДАЛГАА (КАРОТАЖ)

Цооногийн геофизикийн судалгаа нь өрөмдлөгийн ажлын үр дүнг баталгаажуулах үндсэн зорилготой хийгддэг геофизикийн судалгааны арга юм. Бид Онги V талбайд өрөмдөгдөх нүүрсний хайгуулын цооногт нүүрсний үеүдийн зузаан тэдгээрийн чулуулгуудтай хиллэж байгаа хил заагийг тогтоох зорилгоор дараах аргачлалуудыг хийж гүйцэтгэнэ.

Цооногийн геофизикийн судалгааны ажлын хүрээнд цооногийн хананы физик шинж чанарыг тодорхойлох Цооногийн геофизикийн багц-1 бичиглэлийн ажил буюу чулуулгийн цацраг идэвхийн гамма (gamma), нягт (density буюу гамма-гамма), цахилгаан эсэргүүцэл (resistivity), хазайлт (deviation), цооногийн голч буюу кавернометр (caliper) зэрэг аргачлалуудаар хийж гүйцэтгэнэ.

Мөн цооногийн геохананы бүрэн дүрсжүүлэлт, цооногийн ханандах чулуулгийн структурийн элемент, цавшилт, нуралтыг үзүүлэх цооногийн геофизикийн багц-2 бичиглэлийн ажлуудлыг хийлгэхээр төлөвлөлөө.

Геофизикийн бичлэгийн хэлбэр дүрсийг стандартчилах, нягтын судалгаанд үзүүлэх цооногийн яндан дотор ус чийгийн нөлөөг тодохойлох зорилгоор зарим эцсийн боловсруулалтыг WellCad, Well Manager программууд дээр хийнэ.

ЦООНОГИЙН ГЕОФИЗИКИЙН БАГЦ-1 СУДАЛГААНЫ ТУХАЙ

Нягт

Нягт (DENSITY) хэмжигч нь өөртөө цацраг идэвхит бодисын үүсгүүртэй бөгөөд цацруулж буй гамма долгион нь цооногийн хананаас эргэж ойх шинжийг нь бүртгэн авч, үзүүлэлтийг нь тодорхойлдог. Нүүрсний үе давхаргууд нь бусад агуулагч чулууллагуудаасаа нягтаараа эрс ялгардаг байдал нь энэхүү аргыг хэрэглэх үндэс болдог. Хол болон ойр зайтай хос мэдрэгчтэй энэ арга нь чулуулаг болон нүүрсний үе давхаргыг босоо зүсэлтийн дагуу чулуулгуудыг нягтаар нь ялгахад зориулагдсан арга юм. Нягтрал багатай нүүрсийг денсити багажаар тодорхойлоход хялбар бөгөөд нягтралын жинхэнэ чанар нь үнсний агууламжийн үзүүлэлт юм. Нягт хэмжих аргачлалын үед цооногийн нуралт үүсэж хэмжээ томорсон хэсэг нь хэмжилтийн үр дүнд сөрөг нөлөө үзүүлдэг учир цооногийн диаметр хэмжигч багажийг давхар цогц болгон ашигладаг.

Гамма

Гамма (GAMMA) хэмжилтийн багаж чулуулгаас ялгарах байгалийн гамма цацрагийг хэмждэг. Гамма цацраг нь маш өндөр давтамжтай цахилгаан-соронзон долгион бөгөөд олон төрлийн элементийн задралын дүнд үүснэ. Цооног дахь цацраг нь ерөнхийдөө кали, тори, уран зэрэг элементийн цацраг-идэвхит изотопиос үүсдэг.

Гамма аргаар цооногийн ханын дагуу байрлах чулуулгийн байгалийн цацраг идэвхжилтийг тодорхойлдог ба хэмжих нэгж нь API болон мкр/Цаг байдаг. Нүүрсний үе давхаргууд нь бусад үе давхарга болон агуулагч чулуулгуудаас гамма идэвхит шинж чанраараа эрс ялгаатай буюу бага байдаг бөгөөд энэ шинж чанраар нь нүүрсний үе давхаргуудыг ялгадаг. Тус аргачлалыг нүүрсний орд газар дээр өрөмдсөн цооногт нүүрсний үе давхаргын зузаан болон бусад чулуулгуудын хил заагийг тогтооход цооногийн геофизикийн судалгааны бусад аргуудтай хослон хэргэлэдэг. Байгалийн Гамма аргачлалаар нүүрсний үеийн үнжилттэй холбоотой шинж чанарыг тодорхойлдог. Үнслэг болон шаварлаг агууламж ихэссэн мөн өгөршисөн нүүрсний үе давхаргууд дээр байгалийн радио ивэхит шинж чанар нь нэмэгддэг тул эсрэг анимали буюу гамма аргачлал өндөр анимали үзүүлдэг.

Эсэргүүцэл

Нүүрсний үе давхарга нь агуулагч болон бусад чулуулагаас цахилгаан эсэргүүцэлээрээ эрс ялгаатай байдаг. Энэ шинж чанарыг нь ашиглаж тухайн аргыг сонгож хэрэглэсэн. Эсэргүүцлийн аргаар хэмжилт хийх үед өрөмдлөгийн цооног усаар дүүргэгдсэн байх шаардлагатай. Энэ арга нь чулуулгийн хил заагийг тогтооход иж бүрэн судалгааны арга болдог.

Цооногийн нурал тодорхойлох арга

Цооногийн босоо зүсэлтийн дагуу диаметрийн өөрчлөлтийг тогтооход зориулагдсан арга. Энэ аргаар цооногийн нуралт үүссэн хэсгийг олж илрүүлэх нягтын аргачлалын үр дүнг давхар баталгаажуулна. Ер нь нягт хэмжигч гамма – гамма багаж нь цооногийн диаметрийн өөрчлөлтөнд маш мэдрэмтгий учраас цооногт нуралт үүсэж диаметр томорсон хэсэгт өндөр заах эрсдэлтэй байдаг. Диаметр хэмжигч нь цооногийн хана нуран хөндий орон зай үүссэн хэсгийг тодорхойлоход чухал үүрэгтэй байдаг.

ЦООНОГИЙН ГЕОФИЗИКИЙН БАГЦ-2 СУДАЛГААНЫ ТУХАЙ

Каротажийн ажлынх арга аргачлалд дурдсанаар цооногийн геофизикийн багц-2 судалгаа нь хананы бүрэн дүрсжүүлэлтийг 360 градусаар дүрсэнд буулгадаг. Ингэхдээ цооногийн ханандах чулуулгийн структурийн элемент, цавшилт, нуралт, үелэл, үеийн

чиглэл, литологийн дүн шинжилгээ, стратиграфийн шинжилгээ, цооногийн диаметр гэх зэрэг олон үзүүлэлтийг үзүүлдэгээр нүүрсний давхаргын хийн алдагдагдал зэрэг үзүүлэлтүүдэд ашиглах боломжтой.

ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Нүүрсний чанарын үзүүлэлтүүдийг тодорхойлох зорилгоор 50 ш нунтаг сорьцонд техникийн бүрэн шинжилгээ, хийн шинжилгээ, чөмгөн дээжинд техникийн бүрэн шинжилгээ, хийн шинжилгээ, нүүрсний мацералын шинжилгээ болон витринитийн гэрлийн ойлтын зэргийг тодорхойлох шинжилгээнүүдийг хийхээр төлөвлөлөө. Лабораторийн судалгааны шинжилгээний төрөл, аргачлалуудын талаар авч үзье.

Техникийн бүрэн шинжилгээ

Нүүрсний давхраасуудын чанарын техникийн бүрэн шинжилгээг нийт 100 дээжинд /нунтаг, чөмгөн/ Австралийн “Эс Жи Эс” групп лабораторийн Улаанбаатар дахь салбар, “АЛС” лабораторийн Улаанбаатар дахь салбар лабораториудад дараах арга аргачлал стандартын дагуу тодорхойлуулахаар төлөвлөлөө.

Хүснэгт 3. Техникийн шинжилгээний аргачлал

Шинжилгээний төрөл	Стандарт дугаар	Аргачлалын тайлбар
Нийт чийг тодорхойлох хоёр шаттай арга	BS 1016-104.1; ISO 11722, MNS ISO 589-2003	Эхний шатанд 3-5 кг нүүрсний дээжийг <40°C температурт хатаах шүүгээнд хатааж жингийн алдагдлыг тооцох ба хоёр дахь шатанд эхний шатанд хатаасан 10 г дээжийг <3 мм хэмжээтэй болгон нунтаглаж 105-110°C температурт 2 цаг хатааж жингийн алдагдлаар нийт чийгийн агуулгыг тодорхойлдог.
Үнслэг	BS 1016-104.1; ISO 1171; ASTM D3174	1г нүүрсний дээжийг тасалгааны температурт зуух руу хийж температурыг 30 мин-д 500°C, 30-60 мин-д 500°C-с 815°C хүртэл өсгөж энэхүү температуртаа 1 цагийн турш халааж нүүрсний шатах хэсгийг шатааж, дэгдэмхий нэгдлүүдийг зайлуулсны дараа үлдэх шатамхай бус үлдэгдлийн гарц болох үнслэгийг тодорхойлно.
Дэгдэмхий бодисын гарц	BS 1016-104.3; ISO 562 MNS ISO 562:2001; ASTM D3175	1 г нүүрсний дээжийг тигельд хийж таглаад 900±5°C-д температурт 7 минутын хугацаатай халаах байдлаар жингийн аргаар гүйцэтгэдэг ба дээжийн нийт жингийн алдагдлаас нүүрсний чийгийн агуулгыг хасаж тооцоолно.
Нийт хүхэр	ISO 19579	0,3г нүүрсний дээжийг хүчилтөрөгчийн орчинд 1300°C-н температурт шатааж нийт хүхэрийг SO ₂ хэлбэрт оруулах ба нийт хүхэрийн агуулгыг өндөр туяаны багаж болох Sulfur analyzer-р тодорхойлно.
Харьцангуй нягт	ISO 5072; GB/T 217-2008	2г нүүрсний дээжийг пикнометрт буй шингэнд живүүлж түрэгдсэн шингэний хэмжээг тодорхойлох зарчимд тулгуурлана.

Шинжилгээ- ний төрөл	Стандарт дугаар	Аргачлалын тайлбар
Илчлэг	ISO 1928, GB/T-213- 2008	1 г нүүрсний дээжийг калориметрийн бортгонд хүчилтөрөгчийн орчинд бүрэн шатааж ялгарах дулааны хэмжээг калориметрийн багажаар тодорхойлно.
Чөлөөт хөөлтийн зэрэг	ISO 501	1 г дээжтэй тигелийг таглаад 900 ⁰ С температур хүртэл халаасан зууханд 90 сек байлгахад 800±10 ⁰ С хүртэл халаах ба дараах 150 сек-д 820±5 ⁰ С температур болж өөрчлөгдөнө.Тигельд үүссэн хатуу үлдэгдлийг стандарт дүрстэй харьцуулах замаар чөлөөт хөөлтийн зэргийг тодорхойлно.

Петрографийн судалгааны аргачлал

Бид өрөмдлөгийн цооногоос гарсан дээжинд нүүрсний мацералын шинжилгээ болон витринитийн гэрлийн ойлтын зэргийг тодорхойлуулахаар төлөвлөлөө.

Хийн шинжилгээ

Тухайн өрөмдсөн цооногудад хийн шинжилгээ хийх хэмжээний нүүрс илрэх тохиолдолд хийн найрлага болон агууламжийн шинжилгээг хийх бөгөөд чөмгөн дээжит хайгуулын өрөмдлөгөөс гарсан дээж бүрийг шинжилгээнд хамруулахаар төлөвлөсөн.

НДМХийн хайгуулын үед цооногт илрэх нүүрсний дээжээс тухайн сав газрын хийн шинж чанар, агуулгыг тодорхойлох зорилгоор Q1, Q2, Q3 хэмжилтүүдийг хийхээр төлөвлөлөө.

Q1 буюу Lost gas нь тухайн цооногоос нүүрсний дээжийг татаж гаргах явцад болон зориулалтын канистр нүүрсний дээжийг битүүмжлэх хүртэлх алдагдсан хийн хэмжээ юм. Алдагдсан хийг шууд хэмждэггүй бөгөөд нүүрсний дээжийг өрмийн яндангаас татаж гаргахаас эхлээд десорбцийн саванд битүүмжилсний дараа хэмжсэн хийн десорбцийн хурдаар буюу хугацааг нь тооцдог.

Q2 буюу desorption gas нь тусгай зориулалтын саванд битүүмжилсэн нүүрсний дээжийг тодорхой хугацаанд хадгалсны дараа нүүрснээс ялгарч буй хийн хэмжээг тооцоолохыг хэлнэ.

Q2 буюу residual gas буюу үлдэгдэл хийн хэмжээ нь тухайн нүүрсний дээжийг нунтаглах явцад ялгарах хийн хэмжээгээр тооцогдоно.

Тухайн хийн хэмжилтүүдийг зориулалтын хээрийн лабораторын орчинд хийлгэх бөгөөд гэрээлэгчийг сонгон шалгаруулж, туслан гүйцэтгэгчтэй гэрээ байгуулах замаар хийлгэнэ.

ЦООНОГИЙН ТУРШИЛТ (IFOT)

Өнгөрсөн тавь гаруй жилийн туршид агуулагчийн нэвчилт болон даралт, цооногийн нөхцөлийг уламжлалт газрын тосны цооногуудад үйлдвэрлэлийн гарцад гарсан өөрчлөлтөд ажиглалт хийж тодорхойлдог байсан бол энэ аргыг нүүрсний цооногуудад мөн адил хэрэглэдэг болсон. Зарчмын хувьд ерөнхийдөө уламжлалт газрын тосны цооногтой нийцэх бөгөөд зарим нэг багахан өөрчлөлтүүдийг хийснээр нүүрсний цооногийн туршилтыг хийхэд ашиглаж болдог.

Цооногийн туршилт IFOT нь нүүрсний үеийг болон нүүрстэй цооногийг тодорхойлоход эхэндээ ашиглагддаг байсан. Цооногийн IFOT туршилт нь усаар ханасан нүүрстэй цооногт сайн хийгддэг боловч чөлөөтэй хий байгаа нөхцөлд харьцангуй нэвчилтийн үр нөлөөг үзүүлдэг. Чөлөөт хий байгаа нөхцөлд, ус шахахтай холбоотойгоор даралт ихсэхтэй зэрэг ханасан хий буурдаг.

Цооногийн IFOT туршилтын тестийг ан цавшилын параметруудийг тодорхойлох, хагас ан цавшилын урт, эсэргүүцэл, ан цавшилын эсэргүүцэл зэргийг тодорхойлдог.

1.2 Ажилчдын тоо, ажиллах горим

Тахь Ресурс ХХК нь хайгуулын талбай дээр ажиллахдаа төслийн талбайд дахь үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллах, удирдан чиглүүлэх бөгөөд үндсэн компаниас 4 хүртэл ажилтан ажиллана. Бид хайгуулын өрөмдлөг, катерингийн үйлчилгээг туслан гүйцэтгэгчдээр гүйцэтгүүлэх бөгөөд байнгын 18 хүн төсөл үргэлжлэх хугацаанд буюу 80 хоног ажиллахаар тооцлоо. Цооногийн геофизик болон цооногийн туршилт хийх компаниуд өрөмдлөгийн цооног хаагдсан үед богино хугацаанд ажиллах болно.

Хүснэгт 4. Ажил үргэлжлэх хугацаа болон ажиллах хүчний нэгдсэн мэдээлэл

Ажлын үе шат	Ажлын үргэлжлэх хугацаа (хоног)	Ажиллах горим	Ажилчдын тоо
Цооног өрөмдлөг	60	2 ээлжээр 24 цаг	22
Цооногийн геофизик	10	2 ээлжээр 24 цаг	32
Цооног туршилт	10	2 ээлжээр 24 цаг	32

1.3 Усны эх үүсвэр ба ус хэрэглээ

Өрөмдлөгийн үед ашиглагдах техникийн усны хэрэглээг дулааны улиралд 2023 Онд Нарийнтээл суман дахь Баянтээг уурхайн шүүрлийн уснаас авч хэрэглэх, хүйтний улиралд уурхайн тосгоны гүний уснаас авч хэрэглэхээр төлөвлөлөө. Ундны усны эх үүсвэрийг өрөмдлөгийн талбайд ойролцоох ундны усны худагаас авахаар төлөвлөлөө.

Техникийн болон ундны усны зарцуулалтыг Өвөрхангай аймгийн Байгаль Орчин, Аялал жуулчлалын газар 2022.12.15 ны өдрийн 03/12 тоот дүгнэлтийг үндэслэн тооцооллоо.

Хайгуулын үйл ажиллагаанд ашиглах 1260 м3 усны төлбөрийг “Төсвийн тухай” хуулийн 23.6.5-д заасны дагуу үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар ашигласан усны төлбөрийг аймгийн төсөвт төвлөрүүлнэ.

Техникийн усны хэмжээ

Хүснэгт 5. Технологийн хэрэгцээнд ашиглах усны хэмжээ, тн

№	Ажлын төрөл	Хугацаа, хоног	Хэмжих нэгж	Ашиглагдах усны хэмжээ, тн	
				Өдөрт	Нийт
1.	Өрөмдлөг	60	тн	18	1080
2.	Цооногийн геофизик	10	тн	18	180
3.	Цооногийн туршилт	10	тн	18	180
	Нийт	80		18	1440

Унд ахуйн хэрэгцээнд ашиглах усны хэмжээ

Унд ахуйн усны хэрэгцээг тооцохдоо Монгол улсын БОНХАЯСайдын 2015 оны 07 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/301 тушаалын дагуу “Орон сууц, нийтийн байр, гэр хорооллын усны норм”-ын дагуу, худаг, булаг зэрэг уснаас зөврөөр хангагддаг гэр хорооллын ус хэрэглээний нормоор 20 л/хоног байхаар тооцов.

Хүснэгт 6. Унд ахуйн хэрэгцээнд ашиглах ус

№	Ажлын төрөл	Хугацаа, хоног	Хүн	Хэмжих нэгж	Ашиглагдах усны хэмжээ, литр	
					Өдөрт	Нийт
1.	Өрөмдлөг	60	22	Литр	20	26,400
2.	Цооногийн геофизик	10	32	Литр	20	6,400
3.	Цооногийн туршилт	10	32	Литр	20	6,400
	Нийт	80		Литр	490	39,200

Хүснэгт 7. Нийт усны хэрэглээний дүн

Д/д	Зориулалт	Хэмжих нэгж	Өдөрт	Ажлын хэмжээ /хоног/	Нийт, тн
1.	Техникийн хэрэглээ	тн	18	80	1440
2.	Ахуйн хэрэглээ	Тн	0.49	80	39.2
	Нийт		18.49	80	1479.2

Жич: Хоногт 18.49 тн ус ашиглах тооцоо гарсан байна. Иймээс Усны тухай хуулийн дагуу хоногт 50 тн-оос бага ус ашиглах тул Аймгийн байгаль орчны албаар дүгнэлтээ гаргуулж зөвшөөрлөө авна.

1.4 Химийн бодисын хэрэглээ

Тахь Ресурс компани нь өрөмдлөгийн ажлын туслан гүйцэтгэгч компани болох Топ Даймонд Дриллинг ХХК-тай гэрээтэй бөгөөд. Тус компани нь хайгуулын өрөмдлөгийн ажилд химийн бодис ашиглах зөвшөөрөлтэй бөгөөд зөвшөөрлийг цахимаар хавсаргалаа.

Хүснэгт 8. Химийн бодисын зарцуулалт

Д/д	Зориулалт	ОУ-ын нэршил	Хэмжих нэгж	Өдөрт	Ажлын хэмжээ /хоног/	Нийт, кг
1.	Өрөмдлөгийн гарцыг нэмэгдүүлэх	Cr-650	Кг	7.5	80	600
2.	Цооногийн хана бэхжүүлэгч	Corewell	Кг	7.5	80	600
Нийт				7.5	80	1200

2. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улсын төвийн хэсэгт орших НДМХ Онги-V блокын талбай нь Өвөрхангай аймгийн Хайрхандулаан, Баруунбаян-Улаан, Баянгол, Тарагт, Төгрөг, Нарийнтээл, Гучин-Ус, Дундговь аймгийн Сайхан-овоо нийт 8-н сумын 21200.3 км² газар нутгийг хамарч байна.

Физик газарзүйн мужлал¹: НДМХ Онги-V блокын талбай нь баруун Алтайн уулархаг их муж, Говь-Алтайн муж, Говь-Алтайн баруун, талбайн төв ба зүүн талаар Говийн их муж, Алтайн ар говийн муж, Нууруудын хөндий, талбайн баруун хойд, хойд талаар Хангай-хэнтийн уулархаг их муж, Хангайн муж, Хангайн өмнөд бэгэлцэгийн тойрогт тус тус хамаарч байна. Нарийвчилсан хайгуул хийх талбайнуудын хувьд:

Баянтээг-1, Хөөт талбай: Бүхэлдээ Хангай-Хэнтийн уулархаг их муж, Хангайн муж, Хангайн өмнөд бэгэлцэг тойрог

Баянтээг-2, Онги талбай: Бүхэлдээ Говийн их мужийн дэд муж болох Алтайн ар говийн муж, Нууруудын хөндийн тойрог

Байгалийн бүс, бүслүүрээр² талбайн хойд талын хэсэг хуурай хээр, төвийн хэсэг нь цөлжүү хээр, урд талын хэсэг нь заримдаг цөл, баруун урд талын уулархаг хэсэг нь хээр, өндөр уулын бүсэд хамаарна. Нарийвчилсан хайгуул хийх талбайнуудын хувьд:

Баянтээг-1: Талбайн баруун хойд талын үзүүр хэсэг Хуурай хээр, баруун, зүүн, урд тал Цөлжүү хээрийн бүсэд

Баянтээг-2: Талбайн хойд, зүүн хойд тал Цөлжүү хээр, баруун, зүүн, урд тал Заримдаг цөлийн бүсэд

Хөөт: Талбай нь бүхэлдээ хуурай Хээрийн бүсэд

Онги: Талбайн баруун, зүүн хойд, хойд тал Хуурай хээр, урд болон зүүн талын хэсэг Цөлжүү хээрийн бүсэд

Байгаль нутаг дэвсгэрийн цогцолбор нөхцөлийн мужлалаар талбайн баруун хойд талын хэсэг Хангайн нурууны өндөр уул, ойт хээр хосолсон муж, Зүүн хойд талын хэсэг Дундад халхын болон дорнод Монголын талархаг хээрийн муж, төвийн болон зүүн, зүүн урд талын хэсэг Дорнод говийн цөлөрхөг муж, баруун урд талын хэсэг Говийн-Алтайн уулсын муж, баруун талын хэсэг Алтайн ар говийн цөлөрхөг мужид тус тус хамаарч байна. Нарийвчилсан хайгуул хийх талбайнуудын хувьд:

Баянтээг-1: Талбай бүхэлдээ Хангайн нурууны өндөр уул, ойт хээр хосолсон муж

Баянтээг-2: Талбайн хойд тал Хангайн нурууны өндөр уул, ойт хээр хосолсон муж, баруун, зүүн, урд тал Алтайн ар говийн цөлөрхөг мужид

Хөөт: Талбайн бүхэлдээ Дундад халхын болон дорнод Монголын талархаг хээрийн мужид

Онги: Талбайн зүүн урд талын зурвас газар Дорнод Говийн цөлөрхөг муж, үлдсэн хэсэг нь Дундад халхын болон дорнод Монголын талархаг хээрийн мужид

Уур амьсгал: Байгаль цаг уурын хувьд эрс тэс, эх газрын уур амьсгалтай, өвөлдөө хангайн бүсээр -40-43 хэм, тал хээр, говийн бүсээр -35-39 хэм хүйтэрдэг, дулааны улиралд халуун нь хангайн бүсээр 14-17 хэм, тал хээр, говийн бүсээр 18-22 хэм хүрдэг. Салхины хурд 5-8 м/сек, жилд дунджаар 265 мм хур тунадас унадаг. Өвөрхайнгай аймгийн Богд сумын хойд хэсгээр 3.5...3.8°C, бусад сумдын нутгаар 1.9...3.5°C дулаан байдаг. Тус нутгийн 1 дүгээр сарын агаарын дундаж температур Дундговь аймгийн Сайхан-Овоо сумын баруун хэсгээр -18.0 19.0°C, Өвөрхангайн Гучин-Ус, Нарийнтээл сумдын нутгаар болон Богд сумын хойд хэсгээр -15.5 16.0 °C хүйтэн байдаг бол бусад сумдаар -16.0...-18.0°C хүйтэн байдаг. 7 дугаар сарын агаарын дундаж температур Өвөрхангай аймгийн Нарийнтээл, Төгрөг, Гучин-Ус сумдын хойд хэсгээр 18.2 20.0°C дулаан, бусад нутгаар 20.0 21.8°C дулаан байдаг.

¹ Физик газарзүйн мужлалт гэдэг нь газар орныг байгалийн бүхий л нөхцөл буюу геологийн бүтэц, хотгор гүдгэр, уур амьсгал, ус зүй, хөрс, ургамалшил, амьтны

аймгийн хам бүрдлийн талаар өөр хоорондоо тодорхой ялгаатай хэсгүүдэд хуваах явдал юм.

¹ Байгалийн бүс гэдэг нь Дэлхийн бөмбөрцгийн хойд хагаст уур амьсгалыг бүрдүүлэгч нарны цацраг багасаж дулааны хэмжээ буурдаг учир өргөрөг бүрд байгалийн нөхцөл янз бүр болж бүсийн шинж чанартай болохыг хэлнэ. Монгол орон өндөр уулын болон уулын тайгын бүслүүр, ойт хээр, хээр, говь, цөлийн бүс гэсэн 6-н бүс, бүслүүрт хуваагддаг.

Гадаргын ус: Төслийн талбай нь ус зүйн мужлалаар Төв Азийн гадагш урсацгүй ай савын түр урсгал бүхий гол горхины мужид хамаарах ба Монгол орны усны сав газраар Таац, Онги, Алтайн-Өвөр говь, Умард говийн гүвээт халхын дундад тал гэсэн 4 усны сав газарт орж байна.

Таац голын сав газарт 1’649’182.0 га буюу 78%, Онги голын сав газарт 410’181.2 га буюу 19.4%, Алтайн-Өвөр говь 31’715.0 га буюу 1.5%, Умард говийн гүвээт халхын дундад тал 23’257.7 га буюу 1.1%-ийг тус тус эзэлж байна. Онги-V талбайд Таац голын цутгал Таацын цагаан нуур, Ар ахуйтын гол, Онги гэсэн томоохонд тооцогдох гол, нуур болон түр урсгалтай жижиг гол, булаг, шанд хамрагдаж байна.

Төслийн талбайн хамгийн том гадаргын уст цэг нь Онги гол юм. Онги голын олон жилийн дундаж өнгөрөлт Уянга сумын орчим 1.54, Дундговь аймгийн Сайхан-Овоо сумын орчим 1.30 м³/с болно. Онги голын урсац 1988 оны 7 дугаар сард Уянга сумын орчимд 1.23 м³/с, Онги, Улаан голын бэлчир Арвайхээр орчимд нэмэгдэж 3.4 м³/с хүрээд Сайхан-Овоо сумын орчим ширгэсэн байна.

Газрын доорх ус: Төслийн талбайн газрын доорх усны нөхөн сэргээгдэх нөөц нь Онги гол болон зарим уул нуруудын хормой бэл газарт хуримтлагддаг байна. Талбайд нөхөн сэргээгдэх нийт нөөц нь 204.3 м³/жил, ашиглалтын баримжаат нөөц 64.1 м³/жил байна.

Хөрсөн бүрхэвч: Онги-V блокын талбайн газрын гадарга нь ерөнхийдөө бэсрэг уулс, ухаа гүвээ толгод, өргөн, нарийн хөндий, хужир марз бүхий хотгор хонхороос бүрдэнэ. Эндхийн уулс нурууд нь баруунаас зүүн, хойноос урагшаа тийшлэх тутам аажмаар намсдаг онцлогтой. Онги-V блокын талбайн хөрсний хэвшинж нь хээрийн ба хуурай хээрийн цайвар хүрэн, жинхэнэ хүрэн хөрс, уулын хүрэн, цөлөрхөг хээрийн бор хөрс дийлэнх талбайг буюу 74.5%-ийг эзлэж байна. Үлдсэн талбайд уулын хүрэн, нугын хүрэн болон цөлийн бор саарал хөрс алаг цоог байдлаар тархсан байна.

Ургамлан нөмрөг: Нутгийн хойд хэсэгт хангайн нурууны салбар уулс, төв хэсгээр нь хөндийн тал, өмнө хэсгээр нь Алтайн нурууны салбар уулс, элсэрхэг тал хээрийн нутагтай. Дундад Халхын тойрогт хамаарна. Монголын хээр нь нутгийн дорнод хэсэгт байх ба

Хянганы уулсаас баруун тийш, Хангайн уулсын өмнөд хэсгээр байрладаг, нам уул, хотгор гүдгэр, ухаа гүвээт тэгшивтэр газраар орших бөгөөд баруун тийш нарийсан явсаар их нуурын хотгорын зүүн талаар нарийн зурвас нутгийг хамаарна. Хээрийн ургамал нь уул хээрийн ургамалтай холилдон ургасан байдаг. Элдэв ургамал ховор намхан, сийрэг ургамлан нөмрөгтэй.

Амьтны аймаг: НДМХ Онги-V блокын талбайн бүс нутаг нь амьтны аймгийн газар зүйн мужлалаар Монгол-Түвдийн их муж Хээрийн ба ойт хээрийн дэд мужийн Монгол дагуурын тойрог, Говийн дэд мужийн Хойд говийн тойрогт хамаарагдаж байна. Судалгааны талбай нь Дундговь аймгийн Сайхан-Овоо, Өвөрхангай аймгийн Баянгол, Төгрөг, Тарагт, Гучин-Ус, Баруунбаян-Улаан, Нарийнтээл, Хайрхандулаан сумын нутаг дэвсгэрийг хамрах бөгөөд энэ бүс нутагт янгир, аргаль хонь, хар сүүлт зээр, саарал чоно, үнэг, хярс, мануул, бор туулай, монгол огдой, үлийн цагаан оготно зэрэг хөхтөн амьтад, шилийн сар, хээрийн бүргэд, нөмрөг тас, үлэг харцгай, өвөгт тогоруу, монгол ногтруу, хотны бүгээхэй, адууч чогчиго, шоорон эвэрт болжмор, монгол болжмор зэрэг шувууд, цоохор хонин гүрвэл, могой гүрвэл, говийн гүрвэл зэрэг мөлхөгч амьтад түгээмэл тохиолдоно. Онги-V блокын талбайд 38 зүйлийн хөхтөн амьтан, 128 зүйлийн шувуу, 8 зүйлийн мөлхөгч, хоёр нутагтан, 300 гаруй зүйлийн сээр нуруугүйтэн амьтад бүртгэгджээ.

Нийгэм эдийн засгийн байдал: Өвөрхангай аймгийн Хайрхандулаан, Баруунбаян-Улаан, Баянгол, Тарагт, Төгрөг, Нарийнтээл, Гучин-Ус, Дундговь аймгийн Сайхан-Овоо сумдын нийгэм, эдийн засгийн үзүүлэлтүүдийг тодорхойлохдоо статистикийн мэдээлэл болон асуумж судалгааны үр дүнд тулгуурлан хийгдсэн. Асуумж судалгааг блокын талбайд нутагладаг малчдын дунд хийсэн ба нутгийн ард иргэдийн төслийн талаарх бодол санал, хүлээлт, тэдний хэрэгцээ шаардлага болон амьдрал ахуйд гарч буй цаашид гарч болохуйц нөлөөллийг мэдэх зорилгоор явуулсан. Эдгээр төслийн явцад гарсан иргэдийн санал, төслийн үр дүнд үндэслээд төслийн улмаас сумын ард иргэдийн амьжиргаа нийгэм эдийн засагт гарч болохуйц эерэг сөрөг өөрчлөлт, нөлөөллийг тодорхойлж, эерэг нөлөөллийг нэмэгдүүлэх, сөрөг нөлөөллийг бууруулах санал зөвлөмжийг оруулсан болно.

3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Хайгуул хийгдэх талбайн ургамлын бүрхэвч сийрэг, говь хээрийн эмзэг хөрстэй учир хүнд даацын болон бага оврын машин, техник тоног төхөөрөмжийн хөдөлгөөнөөс газрын

гадарга, хөрс элэгдэлд орж мөн тухайн орчинд тоосжилт үүсгэж агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлнө.

Өрөмдлөгийн үйл ажиллагааны үед автомашин, өрмийн тоног төхөөрөмж зэргийг тээвэрлэх, байршуулахад олон салаа зам үүсэх магадлалтай, үүний улмаас газрын гадарга талхлагдан хөрс, ургамлын бүрхэвчид өөрчлөлт оруулна.

Өрөмдлөгийн үед хөрсөнд амьдардаг амьтад, газар, бутан дээр үүрээ засдаг шувуудын үүр эвдрэх, өндөг, ангаахай, дэгдээхэй, шавж өртөх магадлалтай.

Хайгуулын үйл ажиллагааны улмаас мал, амьтны тархац, шилжилт хөдөлгөөн, идэш тэжээлийн байдалд сөрөг нөлөөлөл учирч магадгүй.

Шатахуун, тослох материал, хог хаягдлаас хөрс бохирдсоноос амьтан хордох сөрөг нөлөөлөл учирч болзошгүй.

Шөнө үйл ажиллагаа явуулбал дуу чимээ, гэрлээс шөнийн амьдралтай амьтад дайжих, идэш тэжээл нь багасах зэрэг сөрөг нөлөөтэй.

Явуулын хүн олноор нэмэгдсэнээс хууль бус ан агнуур ихсэх магадлалтай.

4. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Байгаль орчныг хамгаалах зорилго, зорилт

Онги-V талбайд нүүрсний давхаргын метан хийн хайгуулын ажил гүйцэтгэх төслийн 2023 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулахдаа “Жэмр” ХХК-ийн боловсруулж батлуулсан Онги - V талбайд нүүрсний давхаргын метан хийн хайгуулын ажил гүйцэтгэх төслийн Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлангаар тодорхойлогдсон төсөл хэрэгжүүлэгчийн хүлээх үүрэг амлалтаас гадна Монгол Улсын Байгаль орчны багц хууль, холбогдох дүрэм журам, стандартуудын шаардлагыг мөрдлөг болгон боловсруулсан бөгөөд энэ төлөвлөгөөнд тусгагдсан үүрэг даалгавруудыг биелүүлэхийг гол зорилго болгосон.

Хамрах хүрээ

Монгол улсын төвийн хэсэгт орших Газрын Тосны НДМХ Онги-V блокын талбай нь Өвөрхангай аймгийн Хайрхандулаан, Баруунбаян-Улаан, Баянгол, Тарагт, Төгрөг, Нарийнтээл, Гучин-Ус, Дундговь аймгийн Сайхан-овоо нийт 8-н сумын 21143,3597 км² газар нутгийг хамрах ба дараах нарийвчилсан хайгуулын 4 талбайг өмнөх хайгуул судалгааны үр дүнд үндэслэн ялгасан байна.

1. Баянтээг-1 талбай нь Өвөрхангай аймгийн Баруунбаян-Улаан, Хайрхандулаан, Нарийнтээл сумын нутаг дэвсгэрт байрлах ба нийт 632.1 км² талбайг хамарна.

2. Баянтээг-2 талбай нь Өвөрхангай аймгийн Баруунбаян-Улаан, Гучин-Ус сумдын нутаг дэвсгэрт байрлах ба нийт 2'082.4 км² талбайг хамарна.
3. Хөөт талбай нь Өвөрхангай аймгийн Тарагт, Төгрөг, Баянгол сумдын нутаг дэвсгэрийг дамнан байрлах нийт 552.5 км² талбайг хамарна.
4. Онги талбай нь Дундговь аймгийн Сайхан-Овоо, Өвөрхангай аймгийн Баянгол сумдын нутаг дэвсгэрийг дамнан байрлах нийт 647.7 км² талбайг хамарна.

2023 оны хайгуулын ажлын хувьд Баянтээг-1 нарийвчилсан хайгуулын талбайд өмнө олж тогтоосон геологийн мэдээллийг нарийвчлан тодорхойлох зорилгоор тус тус 600 т.метр гүнтэй 2ш цооногийг үртсэн болон чөмгөн дээжтэй алмазан хошуут өрөмдлөгийн аргаар өрөмдөхөөр төлөвлөсөн.

5. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 9. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Агаарын чанар									
1	Төслийн үйл ажиллагааны нөлөөгөөр үүсэх тоос шороо болон хорт хий, үнэр агаар орчныг бохирдуулах	Тээврийн хэрэгсэлийн хурдын хязгаарлалт хийх	Төслийн талбайд	ш	50,000	8	400,000	2023 он	
2		Хог хаягдлыг тогтоосон цэгт хадгалах, Орон нутгийн мэргэжлийн байгуулалттай хамтран зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулах гэрээ Байгуулан хамтран ажиллах.	Өрөмдлөг болон кемпийн ойр орчимд	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан					
3		Салхи ихтэй болон автомашины хөдөлгөөн ихтэй үед тоосжилт дарах усалгаа хийх		Туслан гүйцэтгэгч компаний гүйцэтгэлд тусгасан					
4	Өрөмдлөгийн машинаас дуу чимээ, доргио чичиргээ	Өрөмдлөгийн ажилчдад чихэвч зүүлгэх	Өрөмдлөгийн ойр орчимд	Туслан гүйцэтгэгч компаний гүйцэтгэлд тусгасан				2023 он	
5		Тоног төхөөхөмжийг тохиоргоог хянах		Туслан гүйцэтгэгч компаний гүйцэтгэлд тусгасан					
6		Ажлын байрны дуу чимээг тогтмол хянаж, шаардлагатай арга хэмжээг авах		Туслан гүйцэтгэгч компаний гүйцэтгэлд тусгасан					
Хөрс, ургамлын бүрхэвч									
7	Өрмийн шингэн хаягдлаар бохирдох	Шингэн хаягдлыг	Өрөмдлөгийн ойр орчимд	ш	600,000	4	2,400,000	2023 он	Газрын тосны хайгуул, олборлолт,

		Цуглуулж хадгалах зориулалтын нүх байгуулах					ашиглалтын үйл ажиллагаанаас
8	Ухсан нүхэндхүн, мал унажгэмтэх аюул үүсэх	Өрөмдлөгийн нүх болон өрмийн шингэний нүхний ойролцоо анхааруулах болон цацруулагчтай тэмдэг тавих	Өрөмдлөгийн ойр орчимд	ш	Дотоод төлөвлөлтөөр	2023 он	Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 6200:2010
9	Хөрс, ургамал хог хаягдлаар бохирдох	Хог хаягдлыг тогтоосон хугацаанд тээвэрлүүлэх	Өрөмдлөгийн цооног, Ажилчдын кэмп	ш	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан	2023 он	Хог хаягдлын тухай” хууль “Нүхэн жорлон, угаадасны нүх, Техникийн шаардлага. MNS 5924:2015
10		Боловсон нойл ашиглах					
11		Хаягдал шингэн бохир тээвэр,					
Усан орчин							
12	Газрын доорх усны нөөцийн болзошгүй Бохирдол, хомсдол	Өөр бусад усны эх үүсвэртэй ус ашиглах тохиолдолд гэрээ байгуулах	Ажилчдын кэмп, өрөмдлөгийн цооног	-	Дотоод төлөвлөлтөөр	2023 он	Ус ашиглуулах дүгнэлт гаргах үйлчилгээний хөлс, ус ашиглах эрхийн бичгийн загварыг шинэчлэн батлах тухай (БОАЖС-ын 2018 оны 10 сарын 02-ны өдрийн А/376 дугаартушаал)
13		Өрөмдөх цооногт илрэх уст үеүүдийг хаах үлгэрчилсэн схемийн дагуу өрөмдөх	Өрөмдлөгийн цооног	ш	Дотоод төлөвлөлтөөр	2023 он	
Нийт зардал					2,800,000		

6. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Нөхөн сэргээлт гэдэг нь “эвдэрсэн газрын аж ахуйн үнэ цэнэ, бүтээмжийг нь сэргээх, хүрээлэн буй орчны нөхцөлийг нийгмийн ашиг сонирхолд нийцүүлэн сайжруулахад чиглэсэн цогц арга хэмжээ” юм. Нөхөн сэргээлт, орчны тохижилтыг ерөнхий төлөвлөгөө болон байгаль

хамгаалах төлөвлөгөөний сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөлтөнд заасан хөтөлбөрийн дагуу хэрэгжүүлнэ.

Төслийн хэрэгжилтийн явцад хүн техникийн нөлөөгөөр талхлагдсан газрыг сэргээх, шаардлагатай тохиолдолд тэгшилж ургамалжуулах ажил хийх бөгөөд “Байгаль орчин. Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Нэр томьёо, тодорхойлолт” MNS 5914:2008 стандартын дагуугүйцэтгэнэ.

Хүснэгт 10. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Техникийн нөхөн сэргээлт	Цооногуудын ханыг цементийн зуурмагаар битүүмжлэх	Өрөмдлөгийн үйл ажиллагааны зардалд багтсан				2023 он	Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлал Байгаль орчин. Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 5917 : 2008
2		Цооногуудын амсарыг таглах, аюулгүй болгох	Өрөмдлөгийн үйл ажиллагааны зардалд багтсан				2023 он	
3	Биологийн нөхөн сэргээлт	Цооногуудыг ургамалжуулах	га	0.2	-	200,000	2023 он	
4		Өрөмдлөг хийсэн талбайд талбайд мод, суулгац тарих / хайлаас, улиас, шар хуяйс г.м /	га	0.2	-	15,800,000	2023 он	
Нийт зардал					16,000,000			

7. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

2023 онд хийгдэх хайгуулын ажлын хүрээнд цооног өрөмдөх болон түр кэмп байрлах талбайд биологийн нөхөн сэргээлт хийхэд услалт, арчлалт, хамгаалалтын ажлаас шалтгаалан тухайн биологийн нөхөн сэргээлтийн ажил үр дүнгүй болох асуудал гардаг учраас өрөмдлөгийн талбайн биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг өрөмдлөг явуулах талбай орчмын төв суурин газарт “Тэр бум мод”

үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тухайн биологийн нөхөн сэргээлт хийх талбайтай дүйцэхүйц талбайд мод, бут тарьж хашаалах ажлыг зохион байгуулах, мөн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөндөө тусгаж ажиллах саналыг Өвөрхангай аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газраас бидэнд санал ирсэн.

Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн “Тэрбум мод” үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд үйл ажиллагаа явуулах сумын удирдлагатай зөвшилцөж мод тарих ажилд оролцох боломжтой.

8. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хайгуул судалгааны үед нүүлгэн шилжүүлэлтийн асуудал үүсэхгүй.

9. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 11. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Нөлөөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Өрөмдлөгийн цооногийн орчимд соёлын өвд үзүүлэх шууд сөрөг нөлөө байхгүй ч болзошгүй нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх шаардлагатай.	Соёлын өвийг хамгаалах тухай МУ-ын хуулийн дагуу газрын хэвлийг ашиглах явцад түүх, соёлын дүрсгалт зүйл илэрвэл ажлаа зогсоож энэ тухай, сумын Засаг дарга болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх	Нарийвчилсан хайгуул хийгдэх талбайд	Тухай бүрт	Өмнөх жилүүдэд хийгдсэн археологи, палентологийн судалгааны ажлаар хайгуул хийгдэх талбайд түүх соёлын дурсгалт газрар, археологи, палентологийн олдвор тогтоогдоогүй		2023 он	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль, мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэх
2.		Түүх дурсгалын үлхөдлөх дурсгалыг хашижхамгаалах						
Нийт							-	

10. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

“Тахь ресурс” ХХК нь Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн тухай хуулийн хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажиллахаар төлөвлөөд байна. Төслийн талбайд ажиллах нийт ажилчид нь Аюулгүй ажиллагааны ерөнхий зааварчилгаа болон ажлын байрны аюулгүй ажллагааны зааварчилгаанд хамрагдсаны дарааажлын байранд ажиллах эрхтэй болно.

Хүснэгт 12. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Өрөмдлөгийн ажлын үед хэрэглэгдэх химийн бодисууд нь агаарт ууршин алдагдсанаар, исэлдэх урвал орж тухайн орчны агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлж болзошгүй	Химийн бодисыг өрөмдлөгт ашиглах үедээ зааварчилгааны дагуу хэрэглэх, агаарт их хэмжээний хий алдахгүй байхаар зохистой хэрэглэх	Туслан гүйцэтгэх компанитай байгуулах гэрээнд тусган оруулан хяналт тавьж ажиллах				Цооног өрөмдөх үед	Монгол улсын стандартууд, MNS /ISO/ 4226:2000 “Агаарын чанар MNS 4585:2016
2.	Химийн бодисыг өрөмдлөгийн машинд тээвэрлэх, хадгалах үйл ажиллагаа зохих журмын дагуу явагдаагүйгээс химийн бодис хөрсөнд алдагдаж хөрс бохирдуулж болзошгүй	Өрөмдлөгт ашиглах химийн бодисуудыг тээвэрлэхдээ зориулалтын аргаар хор аюулын лавлах мэдээлэлд заасан нөхцлийн дагуу тээвэрлэх Хөрсөнд алдагдсан тохиолдолд хоргүйжүүлэх, саармагжуулах арга хэмжээг нэн даруй авч хэрэгжүүлэх					Хадгалалт, тээвэрлэлтийн явцад	Химийн хорт болон аюултай бодисыг хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам. БОАЖ-ын сайд, ЭМ-ийн сайд, ОБЕГ-ын даргын 28/40/29 дүгээр хамтарсан тушаал,

3.	Халдварт өвчин	Ахуйн ариун цэвэр сахиx, Өндөр эрсдэлтэй амьтадтай(шувууд) харьцахгүй байх, Хамгаалалтын хэрэгсэлтэй байх(амны хаалт гэх мэт Хог хаягдлын цэгийгхалдваргүйжүүлэх	Туслан гүйцэтгэх компанитай байгуулах гэрээнд тусган оруулан хяналт тавьж ажиллах	Үйл ажиллагааны туршид	
4.	Хортой амьтанд хатгуулах, хазуулах	Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэглэлээ бүрэн өмсөх, Ажилчдын кемп, өрөмдлөгийн цооног орчимд амьтан харсан тохиолдолд БО-ны мэргэжилтэндмэдэгдэх			
5.	Авто машины тос, тосолгооны материал, гидрийн шингэн, тосол асгарах	Ашиглалт, тээвэрлэлт, хадгалалт зэрэгт анхаарал хандуулж холбогдох журам боловсруулан мөрдөж ажиллах шаардлагатай.			
6.	Гал түймэр	Кемпд гал түймрээс сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх зорилгоор 2 ш галын сарайг байруулна.			
7.	Жолооны АА ба эрсдэл	Төслийн талбайруу зорчих үеийн АА-ны замын маршрут гаргаж батлуулан мөрдлөгө болгонажиллах, Мөн архи согтууруулах ундааныжурам, холын аялалын журам боловсруулж ажиллана.	Тодорхойлох боломжгүй		
Нийт			-		

11. ХИМИЙН БОДИСЫН ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 13. Химийн бодисын эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Өрөмдлөгийн ажлын үед хэрэглэгдэх химийн бодисууд нь агаарт ууршин алдагдсанаар, исэлдэх урвалд орж тухайн орчны агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлж болзошгүй	Химийн бодисыг өрөмдлөлт ашиглах үедээ зааварчилгааны дагуу хэрэглэх, агаарт их хэмжээний хий алдахгүй байхаар зохистой хэрэглэх	Туслан гүйцэтгэх компанитай байгуулах гэрээнд тусган оруулан хяналт тавьж ажиллах				2023 онд Цооног өрөмдөх үед	Монгол улсын стандартууд, MNS /ISO/ 4226:2000 “Агаарын чанар MNS 4585:2016
2.	Химийн бодисыг өрөмдлөгийн машинд тээвэрлэх, хадгалах үйл ажиллагаа зохих журмын дагуу явагдаагүйгээс химийн бодис хөрсөнд алдагдаж хөрс бохирдуулж болзошгүй	Өрөмдлөлт ашиглах химийн бодисуудыг тээвэрлэхдээ зориулалтын аргаар хор аюулын лавлах мэдээлэлд заасан нөхцлийн дагуу тээвэрлэх Хөрсөнд алдагдсан тохиолдолд хоргүйжүүлэх, саармагжуулах арга хэмжээг нэн даруй авч хэрэгжүүлэх					2023 онд Хадгалалт, тээвэрлэлтийн явцад	Химийн хорт болон аюултай бодисыг хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам. БОАЖ-ын сайд, ЭМ-ийн сайд, ОБЕГ-ын даргын 28/40/29 дүгээр хамтарсан тушаал,
3.	Химийн бодисын сав баглаа боодлыг ил задгай хаяснаар хөрс бохирдох эрсдэлтэй	Химийн бодисын сав баглаа боодлыг тусгай зориулалтын аргаар устгалд оруулах					2023 онд Цооног өрөмдөх үед	
4.	Химийн бодис хөрсөнд алдагдсанаар газрын гүнд нэвчин үерийн урсцаар дамжин	Химийн бодисыг хөрсөнд алдагдуулахгүй байхаар хяналт тавьж ажиллах, алдагдсан тохиолдолд					Хадгалалт, ашиглалтын үед	“Усны тухай” хууль

	гадаргын болон гүний ус бохирдуулж болзошгүй.	саармагжуулах арга хэмжээг нэн даруй авч хэрэгжүүлэх			
5.	Өрөмдлөгт ашиглагдах шингэн төрлийн химийн бодис хөрсөнд алдагдаж асгарснаас тухайн орчны ургамлан нөмрөгт сөргөөр нөлөөлнө.	Химийн бодисыг тээвэрлэх, хадгалах, хэрэглэх аюулгүй ажиллагааны дүрэм журам, стандартыг сахин биелүүлэх, Химийн бодисыг хэрэгцээнээс илүү хэмжээгээр нөөцлөн ил задгай байх байршуулахгүй байх	Туслан гүйэтгэх компанитай байгуулах гэрээнд тусган оруулан хяналт тавьж ажиллах	2023 онд Хайгуулын ажлын турш	Химийн хорт болон аюултай бодисыг хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам. БОАЖ-ын сайд, ЭМ-ийн сайд, ОБЕГ-ын даргын 28/40/29 дүгээр хамтарсан тушаал, 2009
6.	Химийн бодисын сав баглаа боодлыг шувуу, мэргэч амьтад цоолж гэмтээх зэргээр бодис алдагдах, амьтад хордох эрсдэлтэй	Химийн бодисыг шувуу, мэргэч амьтаас хамгаалж ил задгай байршуулахгүй байх битүүмжилсэн саванд хадгалах		2023 онд Хайгуулын ажлын турш	Амьтны тухай хууль
7.	Санамсар, болгоомжгүй байдлаас үүдэн гал алдснаар химийн бодис дэсэрч дэлбэрэх аюултай	Тэсэрч дэлбэрэх, галын аюултай бодисуудыг нарны гэрлийн шууд тусгалаас хол байрлуулах, хамгаалалтын хатуу дэглэм тогтоох, Хоорондоо нийцэхгүй бодисуудыг хамт хадгалахгүй байх		2023 онд Хайгуулын ажлын турш	“Галын аюулгүй байдлын тухай” хууль “Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай” хууль
8.	Химийн бодистой харьцаж байгаа ажиллагсад мэдлэг, дадлага туршлага хангалтгүй эсвэл анхаарал болгоомжгүйгээс ажлын хариуцлага алдах анхны тусламж	Химийн бодистой харьцан ажилладаг ажилчдад тухайн бодис бүрийн физик, химийн шинж чанар, тэдгээртэй ажиллах, хадгалах, тээвэрлэх, устгахад мөрдөх аюулгүй ажиллагааны зохих мэдлэгийг эзэмшүүлэх	Туслан гүйэтгэх компанитай байгуулах гэрээнд тусган оруулан хяналт тавьж ажиллах	2023 онд Хайгуулын ажлын турш	Мэргэжлийн байгууллагатай хамтран зохион байгуулах

	үйлчилгээг мэдэхгүйн эрүүл хохирох улмаас мэндээр	сургалт, семинар зохион байгуулах			
9.	Тээвэрлэлт, хадгалалт, хэрэглээний үед эрсдэл эндэгдэл гарах	Химийн бодистой харьцаж ажиллах ажилчдад зориулалтын хувцас хэрэгсэлээр бүрэн хангах Осол гарсан тохиолдолд хоргүйжүүлэх, саармагжуулах арга хэмжээг нэн яаралтай авах ажлын зохион байгуулалтыг тодорхойлж холбогдох ажилтнуудаар сургууль, дадлага хийлгүүлэх			
		Нийт	-		

12. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 14. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Ахуйн	Ахуйн хог хаягдлыг төвлөрсөн хог хаягдлын цэг рүү нийлүүлэх талаар сум орон нутагтай хог хаягдлын гэрээ байгуулах, журам, нормативын дагуу төлбөрийг төлөх	Хайгуул хийх талбайд		400,000	2 сумтай хог хаягдлын гэрээ байгуулах	800,000	Хайгуулын явцад	Хог хаягдлын тухай хууль, Хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэх цэвэршүүлсэн бохир ус ерөнхий шаардлагад MNS 4943:2015 нийцэх
		Ахуйн хог хаягдлыг ангилан ялгах өнгөний кодчиллын дагуу сав байрлуулах /зөөвөрлөн ачиж явах боломжтойг сонгох/		ширхэг	200,000	8	1,600,000		

		Хайгуул судалгааны явцад био жорлон ашиглах /Бохироо өөрөө шийдсэн WC/		Туслан гүйэтгэх компанитай байгуулах гэрээнд тусган оруулан хяналт тавьж ажиллах		
3.	Аюултай	Аюултай хог хаягдлыг эхүүсвэр дээр нь ангилан хадгалах, тус хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах эрх бүхий этгээдэднийлүүлнэ	Өрмийн талбай, кэмп	Туслан гүйэтгэх компанитай байгуулах гэрээнд тусган оруулан хяналт тавьж ажиллах		
Нийт					2,400,000	

13. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Хүснэгт 15. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Тайлбар	Баримтлах стандарт, арга, аргачлал
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Хүхэрлэг хий (SO ₂), азотын давхар исэл (NO ₂), Нийт гоосонцорын хэмжилт (TSP)	<ul style="list-style-type: none"> • Өрөмдлөг хийх талбай • Цооног өрөмдсөн талбай 	2023 оны 3, 8 сард	4	36,000	288,000	Өрөмдлөгийн ажлын үед агаарын чанарт хяналт тавих	Агаарын чанар MNS 4585:2016 Дээжлэхдээ: УСТ 0017-2-5-12-1988, MNS 4048:1988, ISO 9855:1983, MNS 5002:2000
	Физик бохирдол дуу чимээ		2023 оны 3, 8 сард	4	36,000	288,000		
2.	Худгийн усны түвшин болон булгийн урсац тодорхойлох	Нарийвчилсан хайгуул болон өрөмдлөгийн талбайн ойр байх худаг, булаг	2023 оны 3, 8 сард	1	1,325,000	2,650,000	Өрөмдлөгт ашиглах худаг, өрөмдлөгийн талбай орчмын уст цэгийг тодорхойлох	Ундны ус, Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900:2018
	Усны бүрэн шинжилгээ		2023 оны 3, 8 сард	6	68,000	816,000		
3.	Агрохимийн үзүүлэлтүүд (ялзмаг, рН, EC2.5 dS/m, P2O ₅ , K ₂ O, CaCO ₃), Механик бүрэлдэхүүн (тоос, элс, шавар)	<ul style="list-style-type: none"> • Өрөмдлөг хийх талбай • Цооног өрөмдсөн талбай • Хаягдлын сан • Ажилчдын кемп 	2023 оны 3, 8 сард	1	28,000	56,000	Өрөмдлөгийн ажил хийх талбайн хөрсөн бүрхэвчинд хяналт тавих	MNS 3298:1991 Хөрс. Шинжилгээний дээж авахад тавигдах ерөнхий шаардлагууд. MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис,

Хөрсний хүнд металл (Cr, Cd, Pb, Ni, Co, Cu гэх мэт)	• Өрөмдлөг хийх талбай	2023 оны 3, 8 сард	4	39,000	312,000		элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 6341:2012
Нийт			4,410,000				

14. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 16. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
			2023 он				
			Сар	Сар	Сар		
1	2	3	4	5	6	7	
1.	Байгаль орчныг хамгаалах, тоног төхөөрөмжийн осол, гал түймэр, усны аюул мэтийн гэнэтийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, осол гарсан тохиолдолд шуурхай хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах талаар сургалт, сурталчилгааны ажлыг мэргэжлийн байгууллага хүмүүстэй хамтран зохион байгуулах	1,200,000		6 сард		Төсөл хэрэгжүүлэгч	
2.	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож мөрдөх	Үйл ажиллагааны зардалд тусгах	3 сард			Төсөл хэрэгжүүлэгч	
3.	Тухайн жилийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж батлуулах	Үйл ажиллагааны зардалд тусгах	3 сард			Төсөл хэрэгжүүлэгч	
4.	Тухайн жилийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг боловсруулах	Үйл ажиллагааны зардалд тусгах			9- 10 сард	Төсөл хэрэгжүүлэгч	
5.	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 10.1 дүгээр зүйлд заасны дагуу байгаль орчны төлөвлөгөөт аудитыг 2 жил тутамд хийлгэх /Байгаль орчны менежментийн системийг хэрэгжүүлэх талаар зөвлөгөө авах/	Үйл ажиллагааны зардалд тусгах				Төсөл хэрэгжүүлэгч	2024 онд хийлгэх

6.	Байгаль орчин болон ажилчдын эрүүл мэндийг хамгаалах чиглэлээр шинийг санаачилсан цөөн тооны хүмүүсийг шагнаж урамшуулах, дэмжлэг үзүүлэх	Дотоод нөөц бололцоогоо ашиглан хийх				Төсөл хэрэгжүүлэгч	
7.	Жил бүрийн БОМТ-нд тусгагдсан арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлыг байгууллагын удирдлагаас тухай бүрт нь шийдвэрлэж өгөх	ТЖБОМТ-нд тусгагдсан зардал				Төсөл хэрэгжүүлэгч	
Нийт зардал			1,200,000				

15. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 17. Төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө

№	БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан	Зохион байгуулах газар
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Аймаг, сумын байгаль орчны газар	Мэдээлэл хүргүүлэх	Агаар, ус, хөрсний шинжилгээний дүн	Жилд 1 удаа 7 сарын 20-ны дотор	1,000,000	“Тахь ресурс” ХХК	Сумын ЗДТГ
2.	Багийн ИНХ	Тайлагнах, мэдээлэл хүргүүлэх	Агаар, ус, хөрсний шинжилгээний дүн	Жилд 1 удаа 10 сараас өмнө			Багийн хурлын танхим
3.	Аймгийн БОАЖГ	Танилцуулах	БОМТ-ний хэрэгжилтийн тайлан, түүнд хийсэн ажлын хэсгийн дүгнэлт гаргуулах	11 сарын дотор	400,000		БОАЖГ
4.	БОАЖЯ-ны ХБОБНУГ-т албан бичиг	Төлөвлөгөөг хэвлэмэл хэлбэрээр	БОМТ	12-р сарын дотор	Үйл ажиллагааны зардалд тусгах		УБ хот, БОАЖЯ
Нийт				1,400,000			

16. ТУХАЙН ЖИЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХЭД ШААРДАГДАХ НИЙТ ЗАРДАЛ

Хүснэгт 18. Менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал

БОМТ-ний хүрээнд хийх ажлууд	Нийт зардал /төгрөг/
Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	2,800,000
Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	16,000,000
Осол эрсдэл, химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	Туслан гүйцэтгэх компанитай байгуулах гэрээнд тусгана
Хог хаягдлын менежментийг зохион байгуулах	2,400,000
Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	4,410,000
Удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ	1,200,000
БОМТ, түүний хэрэгжилтийг оролцогч талуудад тайлагнах	1,400,000
Нийт зардал	28,210,000